

Foto

FORVALTINGSREVISJONSRAPPORT NR. 16-2025

LOKALER TIL KULTUR OG ANLEGG TIL IDRETT NITTEDAL KOMMUNE

DESEMBER 2025

INNHold

SAMMENDRAG	III
1 INNLEDNING	1
1.1 Bakgrunn for prosjektet.....	1
1.2 Formål og problemstillinger.....	1
1.3 Organisering av idrettsanlegg og kulturlokaler i Nittedal kommune	1
1.4 Metode.....	3
1.4.1 Generelt.....	3
1.4.2 Vinkling av undersøkelsen, valg av saker og avgrensninger	3
1.4.3 Dokumentanalyse	4
1.4.4 Intervjuer.....	4
1.4.5 Verifiseringsprosesser.....	5
1.5 Kommunedirektørens uttalelse	5
1.6 Revisjonskriterier	5
1.7 Rapportens oppbygning.....	6
2 PLANLEGGING AV ANLEGG OG LOKALER.....	7
2.1 Problemstilling og revisjonskriterier	7
2.2 Prosedyrer og rutiner for å sikre medvirkning i relevante saker om idrettsanlegg og kulturlokaler	7
2.3 Medvirkning til kommunedelplan for fysisk aktivitet, friluftsliv og idrett.....	10
2.4 Medvirkning til to saker på kulturområdet.....	12
2.5 Oppfølging av saker og planer – idrett og kultur	14
2.6 Revisjonens vurderinger, konklusjon og anbefalinger.....	15
3 TILDELING AV LOKALER OG ANLEGG	17
3.1 Problemstilling og revisjonskriterier	17
3.2 Informasjon til aktuelle brukergrupper	17
3.3 Rutiner for tildeling av lokaler og anlegg	22

3.4	Fordeling av lokalene i henhold til rutinene	24
3.5	Tildeling som legger til rette for effektiv bruk	25
3.6	Revisjonens vurderinger, konklusjon og anbefaling.....	26
LITTERATUR- OG KILDELISTE		28
VEDLEGG 1 KOMMUNEDIREKTØRS UTTALELSE		29
VEDLEGG 2 REVISJONSKRITERIER		31
Revisjonskriterier og kilder		31
Problemstilling 1: Hvordan er behovet for lokaler og anlegg ivaretatt i kommunens planlegging? .		31
Generelle krav til medvirkning		31
Prosedyrer og rutiner for å sikre medvirkning i relevante saker – både idrett og kultur		32
Medvirkning til vurderinger av behovet for idrettsanlegg		32
Medvirkning til vurderinger av behov for kulturlokaler.....		34
Oppfølging av vedtatte planer - idrett		35
Oppfølging av vedtatte planer - kultur		35
Problemstilling 2: Tilgang til lokaler og idrettsanlegg		36
 Figur 1 Satsingsområder og samfunnsmål i samfunnsdelen		 14
Figur 2 Eksempel – informasjon om kommunale lokaler		19
Figur 3 Eksempel – informasjon om lokaler i Kulturverket Flammen		21
Figur 4 Søknadsskjemaer.....		23

Forside: Bilde av Slattumhallen. Hentet fra Nittedal kommunes hjemmesider.

SAMMENDRAG

Romerike revisjon har gjennomført en forvaltningsrevisjon av Nittedal kommunes arbeid med idrettsanlegg og lokaler til kultur. Prosjektet ble bestilt av kontrollutvalget i Nittedal kommune 7.11.2024 (sak 43/24). Formålet med forvaltningsrevisjonen har vært å undersøke hvordan kommunen legger til rette for at lokalt kultur- og idrettsliv har tilgang til lokaler og anlegg

Hovedfunn

1. Nittedal kommune har inngått samarbeidsavtaler med kommunens kulturråd og idrettsråd. Avtalene legger opp til medvirkning i flere relevante saker, og lederne for rådene mener avtalene i stor grad blir fulgt opp.
2. Kommunen gir rådene for korte frister til å avgi uttalelser til politiske saker.
3. Da kommunen utarbeidet kommunedelplan for fysisk aktivitet, friluftsliv og idrett, virker det ikke som kommunen la til rette for medvirkningsprosesser og involverte aktører i tråd med det politisk vedtatte planprogrammet.
4. Kommunen har kjøpt lisens til et digitalt bookingsystem for kommunens idrettslokaler, som kan bidra til en mer effektiv bruk av lokalene, men systemet er ikke tatt i bruk enda.

Revisjonen har undersøkt om kommunen legger til rette for medvirkning i relevante saker og prosesser.

Undersøkelsen viser at Nittedal kommune har inngått samarbeidsavtaler med kommunens kulturråd og idrettsråd. Avtalene legger opp til medvirkning i flere relevante saker. Lederne for kulturrådet og idrettsrådet mener avtalene i stor grad blir fulgt opp.

Imidlertid viser undersøkelsen at rådene får betydelig kortere frister til å avgi uttalelser enn de skal i henhold til den generelle høringsfristen i samarbeidsavtalene. I en sak var fristen bare på tre dager – over en helg. En så kort frist er spesielt problematisk når rådene består av frivillige.

Videre virker det ikke som kommunen har lagt til rette for medvirkningsprosesser og involvert aktører i tråd med det politisk vedtatte planprogrammet, da den utarbeidet kommunedelplan for fysisk aktivitet, friluftsliv og idrett. Samtidig er det vanskelig for revisjonen å undersøke medvirkningen, når kommunen mangler dokumentasjon på hva som har foregått. Medvirkning bør dokumenteres, i tråd med god forvaltningsskikk. Dokumentasjon bidrar til etterprøvbarhet, åpenhet og kvalitet.

Vi har også undersøkt hvordan kommunen arbeider med å tildele lokaler og anlegg. Undersøkelsen viser at kommunen har rutiner for tildeling av lokaler og anlegg. På bakgrunn av dokumentasjonen vi har fått tilsendt og de gjennomførte intervjuene, vurderer vi at fordelingen av lokalene skjer i henhold til rutinene.

Det kommer frem av intervju at kommunen har anskaffet lisens for et digitalt bookingsystem som ikke er tatt i bruk enda. Revisjonen har i intervju fått opplyst at bookingsystemet kan bidra til en mer forutsigbar og effektiv tildeling av kommunale idrettslokaler. Kommunen opplyser at det er krevende å få tatt systemet i bruk. Intensjonen er å kunne ta systemet i bruk så snart som mulig, i hvert fall deler av det.

Basert på det som kommer frem i undersøkelsen, anbefaler revisjonen kommunedirektør:

1. å legge til rette for medvirkning til kommunale planer og saker i tråd med politiske vedtak, og sørge for at medvirkningen blir dokumentert
2. å sikre at frister for medvirkning overholdes i samsvar med samarbeidsavtaler
3. å ta i bruk det anskaffede digitale bookingsystemet for idrettslokaler

1 INNLEDNING

1.1 Bakgrunn for prosjektet

Kontrollutvalget i Nittedal kommune har bestilt denne undersøkelsen. Det begynte med at utvalget 7.11.2024 (sak 43/24) bestilte en forundersøkelse på kulturområdet. I møtet 6.2.2025 (sak 3/25) bestilte utvalget på bakgrunn av forundersøkelsen en forvaltningsrevisjon av om det finnes tilstrekkelig med lokaler for kulturvirksomhet i kommunen. Utvalget ønsket at undersøkelsen i tillegg omfattet anlegg for idrettsaktiviteter. Revisjonen la deretter frem en prosjektplan for undersøkelsen i møtet 27.3.2025 (sak 12/25), som utvalget vedtok.

1.2 Formål og problemstillinger

Formålet med undersøkelsen er å vurdere hvordan kommunen legger til rette for at lokalt kultur- og idrettsliv har tilgang til egnede lokaler og anlegg.

Undersøkelsen skal besvare følgende hovedproblemstillinger:

1. Hvordan er behovet for lokaler og anlegg ivaretatt i kommunens planlegging?
2. I hvilken grad har lokalt kultur- og idrettsliv tilgang til egnede lokaler og anlegg?

1.3 Organisering av idrettsanlegg og kulturlokaler i Nittedal kommune

Enhet for kultur har ansvaret for kultur og idrett i kommunen. Enheten ligger under kommunalsjef for oppvekst og utdanning. Kulturhuset, biblioteket og kulturskolen, som ligger i Kulturverket Flammen, sorterer under enheten. Det gjør også avdeling fritid og frivillighet som inkluderer Nittedal frivilligsentral, frivilligsentral UNG, U-NIT ungdomsaktiviteter, BUA utlånssentral, folkebad samt idrett og friluftsliv.

I Nittedal kommune bygger og drifter kommunen idrettshaller og svømmehaller, mens idrettslagene bygger og drifter utendørsanleggene. Lagene mottar en økonomisk kompensasjon fra kommunen for driften av anleggene. Idrettslagene fordeler selv treningstider i anleggene (Nittedal kommune 2025a). Organiseringen er kjent som «Nittedalsmodellen». Den er bygget på en forventning om at idrettsanlegg bygges og driftes mer effektivt av frivillige organisasjoner enn i kommunal regi (Nittedal kommune 2025b).

Nittedal eiendom KF er byggherre i kommunale byggeprosjekter.

Nittedal sentralidrettsanlegg er et eksempel på et anlegg som idretten (Nittedal IL) drifter selv. Kilde: Nittedal IL sine hjemmesider.

Lokal idrettsaktivitet har gratis leie i kommunens idrettshaller og svømmehaller (Nittedal kommune 2025a).

Kommunen opplyser i epost til oss 14.8.2025 at den har som prinsipp at alle kommunale lokaler kan stilles til rådighet for kulturaktivitet, når de ikke er i bruk til kjerneaktiviteten. De mest aktuelle er lokaler på skoler. Prinsippet er at kommunens lokaler skal kunne benyttes så mye som mulig, til alle tider. Lokal kulturaktivitet har gratis leie i kommunens lokaler, unntatt Kulturverket Flammen, som har en politisk vedtatt prisliste (Nittedal kommune 2025a).

Kommunen opplyser videre at Flammen ikke har egne øvingslokaler. Det bare er mulig å øve i visningsarenaene til forestillinger som skal vises der. Lokaler i både biblioteket og kulturskolen kan benyttes til lokal kulturaktivitet. I biblioteket er det noen faste leietakere på dag- og kveldstid. Kulturskolen har noen faste leietakere på dagtid, og i tillegg kan kulturskolens lokaler benyttes i forbindelse med forestillinger på visningsarenaene i huset. Ifølge kommunen har både Nittedal bibliotek og Nittedal kulturskole stor egen aktivitet, og lokaler hos disse er et supplement ut fra tilgjengelighet (Nittedal kommune 2025a).

I Nittedal kommune finnes det et idrettsråd og et kulturråd. Rådene er samordningsorganer for henholdsvis kulturorganisasjonene og idrettslagene i kommunen. De fungerer som rådgivende organer til kommunale myndigheter i saker som handler om kultur og idrett. De skal forsøke å se helheten på sitt felt og hjelpe kommunen med å fatte beslutninger til det beste for kulturen og idretten (Nittedal kommune 2025c, Nittedal kommune 2025d).

1.4 Metode

1.4.1 Generelt

Undersøkelsen er gjennomført i henhold til RSK 001- Standard for forvaltningsrevisjon som er fastsatt av styret i NKRF - Kontroll og revisjon i kommunene. Standarden definerer hva som er god revisjonsskikk innen kommunal forvaltningsrevisjon. Arbeidet er kvalitetssikret i henhold til Romerike revisjon IKS sine interne rutiner.

1.4.2 Vinkling av undersøkelsen, valg av saker og avgrensninger

Prosjektplanen for undersøkelsen og de vedtatte problemstillingene åpner for mange innfallsvinkler. Her begrunner vi våre valg.

Problemstilling 1: Ivaretagelse av behovet for lokaler og anlegg i kommunens planlegging

For å svare på problemstillingen, har vi undersøkt hvordan kommunen arbeider med medvirkning i relevante saker og planprosesser. I Plan- og bygningsloven forstås medvirkning som enkeltpersoners og gruppers rett til å kunne delta i, og påvirke offentlige utrednings- og beslutningsprosesser (Kommunal- og moderniseringsdepartementet 2014). I loven legges det mye vekt på medvirkning. God medvirkning legger til rette for at saker som legges frem for kommunestyret er godt nok utredet. Medvirkning fra frivilligheten er i tillegg vektlagt i Nittedals kommuneplan. (Les mer om dette i vedlegg 2 om revisjonskriterier).

Vi har avgrenset det meste av undersøkelsen til hvordan Nittedal idrettsråd og kulturråd får medvirke til planlegging av idrettsanlegg og kulturlokaler, og dermed avgrenset oss fra hvordan andre grupper får medvirke.

For å se på hvordan medvirkningen foregår i praksis, har vi på idrettsområdet undersøkt medvirkningen til kommunedelplan for fysisk aktivitet, friluftsliv og idrett 2014-2036. Kommunedelplanen er etter revisjonens forståelse et helt sentralt verktøy for kommunen når den skal ivareta behovet for idrettsanlegg i kommunens planlegging.

Vi har ikke undersøkt kvaliteten på planen, fordi den fikk en del kritikk i høringsrunden, og kritikken ble lagt frem for kommunestyret da planen ble behandlet 23.9.2024 (sak 75/24). Kommunedirektøren skrev i svaret sitt til høringsuttalelsene, at kommunen vil styrke medvirkningsprosessen ved neste rullering. En undersøkelse av medvirkningsprosessen som foregikk, kan etter vår mening bidra til å styrke medvirkningen i neste omgang.

Nittedal kommune har ikke en gjeldende kommunedelplan for kultur. På kulturområdet har vi derfor valgt å se på hvordan medvirkningen foregår i praksis i to politiske saker. Den ene er saken om øvingslokaler, som endte med at kommunen utførte tiltak i den gamle gymsalen på Slattum. Dette er en relativt nylig sak, som var viktig for kulturlivet i kommunen. Den andre saken handler om avviklingen av tilsynsordningen i kommunens haller.

Vi har ikke undersøkt hvordan Nittedal Eiendom KF arbeider med nye lokaler til kultur og idrett. Nye anlegg og lokaler er stort sett aktuelt ved bygging av nye skoler eller idrettshaller. Det har ikke blitt bygget nye skoler eller haller i Nittedal kommune i løpet av de siste to årene.

Videre skulle vi ifølge prosjektplanen undersøke hvordan kommunen følger opp egne planer. På idrettsområdet har vi undersøkt om kommunen har fulgt opp relevante målsetninger fra kommuneplanens samfunnsdel i kommunedelplanen for fysisk aktivitet, friluftsliv og idrett. Som nevnt er kommunedelplanen et sentralt verktøy for kommunen når den skal planlegge idrettsanlegg, og derfor er det relevant å se hvordan målsetningene fra kommunens viktigste dokument, kommuneplanen, er fulgt opp i den.

På kulturområdet har vi valgt en litt annen innfallsvinkel for å se på hvordan kommunen følger opp egne planer. Her har vi undersøkt om kommunen har fulgt opp kommunestyrets vedtak om øvingslokaler, som vi oppfatter som en sentral og fersk sak om kulturlokaler.

Problemstilling 2: Tilgang til egnede lokaler og anlegg

Vi har ikke vurdert om anleggene og lokalene i kommunen er egnede. Spørsmålet om egnethet blir fort subjektivt og politisk, avhengig av øyet som ser. Revisjonen kjenner ikke til et solid nok grunnlag for å utlede revisjonskriterier om lokalene og anleggene er egnede eller ikke. Det samme gjelder spørsmålet om det er tilstrekkelig med anlegg og lokaler. Vi har derfor avgrenset problemstillingen til å undersøke om det lokale kultur- og idrettslivet har tilgang til lokaler og anlegg.

For å svare på om lokalt kultur- og idrettsliv tilgang til lokaler og anlegg, har vi sett på om kommunen har informert brukergrupper om aktuelle lokaler og anlegg, om de har rutiner for tildeling av lokaler og anlegg og om de fordeler lokaler og anlegg i henhold til rutinene. Vi har også sett på om lokalene og anleggene blir tildelt på en måte som legger til rette for effektiv bruk.

Vi har videre avgrenset undersøkelsen fra hvordan lokalene i Kulturverket Flammen, biblioteket og kulturskolen lokaler blir tildelt. Kommunens kulturkonsulent forteller i intervju at Flammen, biblioteket og kulturskolen har ansvaret for bookinger av lokalene selv.

Videre har vi ikke undersøkt kommunens rutiner for tildeling av utendørsanlegg. Som nevnt er det idrettslagene, og ikke kommunen, som forvalter de utendørs idrettsanleggene i kommunen, jf. beskrivelsen over av Nittedalsmodellen. Det betyr at lagene selv tildeler treningstider.

1.4.3 Dokumentanalyse

Vi har innhentet dokumentasjon fra Kulturenheten i Nittedal kommune på hvordan enheten arbeider med å planlegge lokaler til kultur og idrettsanlegg, og med å tildele lokalene og anleggene. Vi har blant annet spurt om rutiner og prosedyrer, og dokumentasjon på medvirkning i sakene vi har undersøkt.

For å undersøke om kommunen gir idrettsrådet og kulturrådet lange nok frister til å uttale seg, har vi bedt om de tre siste henvendelsene til hvert råd.

1.4.4 Intervjuer

Vi har intervjuet tre ansatte fra Enhet for kultur i Nittedal kommune:

- Enhetsleder
- Konsulent idrett og friluftsliv
- Konsulent kultur

Intervjuene har gitt oss innsikt i hvordan enheten arbeider på området.

I tillegg har vi intervjuet:

- Leder for Nittedal idrettsråd
- Leder for Nittedal kulturråd
- Tidligere leder for Nittedal kulturråd (ettersom hun var leder frem til april 2025)

Gjennom intervjuene har vi fått innsikt i rådenes oppfatninger om samarbeid med kommunen om kulturlokaler og idrettsanlegg.

1.4.5 Verifiseringsprosesser

Oppsummering av intervju er sendt til de som er intervjuet for verifisering, og informasjon fra de verifiserte intervjureferatene er benyttet i rapporten.

Vi sendte rapporten til administrasjonen i sin helhet 25.11.2025 til gjennomgang og uttalelse. Vi fikk flere kommentarer til faktabeskrivelsene i rapporten. Disse er tatt inn i endelig rapport. Kommunedirektøren fikk en bearbeidet rapport til uttalelse 2.12.2025.

Revisjonen mener gode verifiseringsprosesser knyttet til muntlige fremkommet data, og av rapporten i sin helhet, er viktig for å sikre gyldighet og pålitelighet i undersøkelsens datagrunnlag.

1.5 Kommunedirektørens uttalelse

Revisjonen mottok kommunedirektørens uttalelse til rapporten 9.12.2025 og uttalelsen er lagt ved rapporten i vedlegg 1. Ifølge uttalelsen anser kommunedirektøren revisjonsprosessen som en viktig del av kommunens arbeid for kvalitet og transparens.

Kommunedirektørens opplyser om en del tiltak og læringspunkter som følge av revisjonens rapport.

Blant annet ser kommunedirektøren at samarbeidsavtalene med idrettsrådet og kulturrådet er modne for en gjennomgang, inkludert høringsfristene som revisjonen har funnet at kommunen bryter.

Videre skriver kommunedirektøren at det er en klar ambisjon om å få til en bedre prosess neste gang kommunedelplan for fysisk aktivitet, friluftsliv og idrett skal rulleres.

Når det gjelder arbeidet med tiltakene i Slattum gymsal, ser kommunedirektøren at det er noe ulik oppfatning av prosessen for medvirkning mellom kulturrådet og kommunens administrasjon. Kommunedirektøren tar det til etterretning, og skriver at det er noe å lære av til fremtidige prosjekter.

Videre informerer kommunedirektøren om at kommunens digitale bookingsystem for kommunens idrettslokaler blir tatt i bruk til administreringen av neste sesongleie, der arbeidet starter våren 2026.

1.6 Revisjonskriterier

Revisjonskriterier er de krav og forventninger som kommunen vurderes opp mot. Kriteriene utledes fra lover og forskrifter, kommunestyrets vedtak og hva som anses som god forvaltningsskikk og faglig anerkjente normer på området. I dette prosjektet er revisjonskriteriene blant annet hentet fra Plan

og bygningsloven, samfunnsdelen i Nittedals kommuneplan og sivilombudet. Kriteriene er nærmere presentert innledningsvis i kapittel 2 og 3, og i vedlegg 2 i rapporten.

1.7 Rapportens oppbygning

Kapittel 2 handler om hvordan er behovet for lokaler og anlegg ivaretatt i kommunens planlegging, mens kapittel 3 handler om tildeling av lokaler og anlegg.

2 PLANLEGGING AV ANLEGG OG LOKALER

2.1 Problemstilling og revisjonskriterier

I denne delen av undersøkelsen ser vi på hvordan kommunen ivaretar behovet for lokaler og anlegg i planleggingen.

For problemstilling 1 utledes følgende krav og forventninger til kommunen:

Problemstilling	Krav og forventninger til kommunen
1. Hvordan er behovet for lokaler og anlegg ivaretatt i kommunens planlegging?	Idrettsanlegg og kulturlokaler Kommunen bør ha: → Prosedyrer/rutiner for å sikre medvirkning i relevante saker. Idrettsanlegg Kommunen bør i arbeidet med kommunedelplan for fysisk aktivitet, friluftsliv og idrett ha: → Lagt til rette for medvirkningsprosesser og involvert aktører som beskrevet planprogrammet. → Fulgt opp relevante målsetninger fra kommuneplanens samfunnsdel Kulturlokaler Kommunen bør: → Legge til rette for medvirkning fra det organiserte kulturlivet i saker som berører kulturlivet. → Ha fulgt opp vedtaket den 3.2.25 om øvingslokaler til kulturlivet.

2.2 Prosedyrer og rutiner for å sikre medvirkning i relevante saker om idrettsanlegg og kulturlokaler

Nittedal kommune har inngått samarbeidsavtaler med Nittedal idrettsråd og kulturråd. Enhetsleder for kultur forteller i intervju at enheten bruker disse avtalene som skriftlige rutiner for medvirkning fra rådene til planlegging av idrettsanlegg og kulturlokaler. Enhetslederen legger til at det går lang tid, som regel flere år, mellom hver gang det skal planlegges nye anlegg og lokaler.

Avtalen med idrettsrådet er signert i januar 2017, mens avtalen med kulturrådet ble revidert i 2022 og signert i juni det året.¹

Ifølge avtalene skal rådene være høringsorgan i alle politiske saker som faller inn under deres områder. Videre skal rådene være høringsorganer i:

- kommunens handlingsprogram (driftsbudsjettet og investeringsbudsjettet i økonomiplanen som angår vedlikehold/investeringer innenfor kultur og idrett)
- kommuneplanen og handlingsplanen

Rådene skal videre være høringsorgan i forbindelse med all tildeling av kommunale idretts- og kulturmidler i Nittedal. Idrettsrådet skal også ha rett til å fremme forslag om kommunens mottatte søknader om spillemidler.

I avtalene står det kommunen skal innhente uttalelser fra rådene i saker som gjelder «generell samfunnsutvikling og idrettens plass», i nye utbygginger i kommunen, for å sikre arealer til kultur og idrett. Ifølge avtalen med idrettsrådet, er det enhet for tekniske tjenester ved plansjef som er ansvarlig for å følge opp dette punktet. På undersøkelsestidspunktet finnes det ikke noen slik enhet i kommunen ifølge kommunens organisasjonskart. I avtalen med kulturrådet står det ikke noe om hvem som er ansvarlig for å følge opp dette punktet.

Enhetsleder for kultur forteller at sikring av arealer som regel skjer i rulleringene av kommuneplanens arealdel. Enhet for plan, byggesak og geodata i kommunen har hovedansvaret for den og skal involvere rådene. Utenom arealdelen kan det være større enkelttiltak som f.eks. utviklingen av Nittedal sentrum. Enhetsleder forteller at det er kulturenheten som har ansvaret for at kommunen etterlever bestemmelsene i avtalene om sikring av arealer, og at enheten skal minne planenheten på å involvere rådene.

Avtalen med kulturrådet ble revidert i 2022 med et nytt punkt om at kommunen skal involvere kulturrådet så tidlig som mulig i utbyggingsprosjekter som naturlig kan inneholde kulturlokaler, slik at innspill fra kulturrådet har en reell mulighet for å kunne vurderes og evt. inkluderes i prosjektene.² Det står ikke noe i avtalen om hvem i kommunen som har ansvaret for å følge opp punktet. Ifølge enhetsleder for kultur er det Nittedal eiendom som i praksis skal involvere kulturrådet. Kulturenheten har ansvar for at punktet blir fulgt opp, og skal minne Nittedal eiendom på å involvere rådet.

Enhetsleder forteller i intervju at det kan være nyttig at avtalene gjennomgås og revideres. Samtidig mener enhetsleder at avtalene fungerer godt, og hverken idrettsrådet eller kulturrådet har etterspurt noen revideringer.

¹ Avtalen med kulturrådet ble vedtatt av kommunestyret den 20.6.2022 (sak 68/22). Så vidt revisjonen kan se, ble kommunestyret i møtet 19.12.2016, (sak 145/16) orientert om at avtalen med idrettsrådet skulle videreføres uten innholdsmessige endringer, og kommunestyret tok saken til orientering.

² Avtalen ble revidert med bakgrunn i at kommunestyret i Nittedal i møte 20.12.2021 vedtok følgende verbalforslag i sak 119/21: «Forutsigbare rammer for kultur: Rådmannen bes gå i dialog med kulturrådet med sikte på å komme fram til en samarbeidsmodell mellom kommunen og kulturlivet i Nittedal, for å sikre forutsigbare rammebetingelser. Forslag til modell legges fram ifm. rammesak 2023.»

Oppfølging av avtalene

Enhetsleder for kultur forteller at samarbeidsavtalene etterleves i praksis, og at kommunen innhenter innspill fra rådene i alle relevante politiske saker. Også lederen for kulturrådet og idrettsrådet mener avtalene i stor grad blir fulgt opp.

Lederen for kulturrådet forteller samtidig at rådet sjeldent får gjennomslag for sine ønsker om lokaler til kulturen, med ett unntak, som er tilpasningen av gymsalen på Slattum skole. Begrunnelsen fra kommunen handler som regel om økonomiske begrensninger.

Leder for idrettsrådet forteller at administrasjonen med fordel kan be om idrettsrådets uttalelser tidligere i prosessene med utbygginger i kommunen. Tidlig involvering vil motvirke at idrettsrådets uttalelser kommer for sent til å ha en reell effekt.

Rådenes frister for å gi uttalelser

I samarbeidsavtalene står det at den generelle høringsfristen for uttalelser fra rådene til kommunen minimum fire uker. Eventuelle avvik fra høringsfristen grunnet praktiske og uforutsette forhold skal avtales med rådene. Ifølge avtalene har kommunedirektøren ansvaret for å innhente råd og uttalelser fra rådene i alle relevante saker som er beskrevet i samarbeidsavtalen.

Tidligere leder for kulturrådet forteller at rådet opplever i å bli involvert for sent i noen saker, noen ganger med bare en ukes frist. Rådet består av frivillige og det kan ta tid å innhente synspunkter og komme med et svar.

Vi ba om å få tilsendt de siste tre henvendelsene fra kulturenheten til henholdsvis kulturrådet og idrettsrådet, for å se på hvilke frister enheten satte for rådene. Fristene i henvendelsene vi fikk tilsendt, vises i tabell 1:

Tabell 1 Rådenes frister

Måned, råd og sak	Antall dagers frist (trukket fra dagen henvendelsen ble sendt)
Oktober 2025, idrettsrådet: Fritidstilbud i Søndre Nittedal.	3
Juni 2025, idrettsrådet og kulturrådet: Revidering av kriteriene til Aktivitetsfondet	16
Februar 2025: idrettsrådet og kulturrådet: Sak om omstilling, forslag angående tilsyn av kultur- og idrettslokaler	7
April 2024: Kulturrådet og idrettsrådet: Sak om øvingslokaler til kulturlivet	14

Kilde: Dokumentasjon fra Nittedal kommune

Tabellen viser at alle fristene var godt under fire uker, som er den generelle høringsfristen i samarbeidsavtalene. I saken om fritidstilbud i Søndre Nittedal var fristen tre dager, og det var over

en helg.³ Saken handlet om at kommunen skulle etablere et nytt fritidstilbud i samarbeid med GIF Storby.⁴ I saksfremlegget som kommunedirektøren la frem til Ungdomsrådets møte 12.11.2025 (sak 2/25) står det at idrettsrådet dessverre fikk en meget kort frist for å gi en uttalelse. Det står videre at det skyldes at det var først helt tett opp til skrivefristen for den politiske saken at dialogen mellom partene hadde kommet så langt, at det faktisk var grunnlag for å kunne si at man ville kunne klare å komme til enighet om innholdet i en avtale.

I uttalelsen til saken, skriver idrettsrådet at det ikke har vært mulig for rådet å behandle forslaget med idretten i løpet av den korte varslings tiden, men det har vært gjennomført en kort høring internt i styret. Rådet skriver også at det ikke ble involvert i tidligere diskusjoner eller forberedelse av saken, og at det fremstår som uheldig, når saken berører idretten. I eposten fra lederen for idrettsrådet til enhetsleder (hvor uttalelsen til saken er vedlagt), skriver lederen for idrettsrådet at saken medførte en god del reaksjoner og at rådet naturligvis skulle hatt bedre tid til å diskutere med relevante aktører.

Enhetsleder for kultur opplyser i epost til oss 22.10.2025 at han hadde kontakt på telefon med lederen for idrettsrådet før henvendelsen ble sendt i saken hvor fristen var tre dager og i saken hvor fristen var syv dager.

I begge avtalene står det at rådene og kommunen hvert år skal sette opp et årshjul for å avtale alle faste og kartlagte oppgaver for det gjeldende året. I avtalen med idrettsrådet står det at Enhet for kultur er ansvarlig for å følge det opp, mens det ikke står noe om det i samarbeidsavtalen med kulturrådet. Enhetsleder forteller at kommunen ikke har utarbeidet et årshjul. Ifølge enhetsleder har kommunen og rådene hatt jevnlig kontakt, og årshjulet har ikke blitt etterspurt.

2.3 Medvirkning til kommunedelplan for fysisk aktivitet, friluftsliv og idrett

Revisjonen har undersøkt hvordan kommunen sikret medvirkningen til kommunedelplanen for fysisk aktivitet, friluftsliv og idrett. Kommunedelplanen ble vedtatt av kommunestyret 23.9.2024 (sak 75/24).

I planprogrammet for kommunedelplanen, fastsatt i kommunens formannskap 10.10.2022 (sak 51), står det at det skal legges opp til god medvirkning i planprosessen, der interesserte og berørte parter kan komme med innspill. Det skulle blant annet legges opp til:

- Møte (workshop/dialogmøter) om hvert enkelt tema med inviterte deltakere
- At idrettsrådet deltar aktivt i planarbeidet.

Det står også i planprogrammet at Nittedal idrettsråd skulle inngå i plangruppen. I tillegg skulle det nedsettes en ekstern ressursgruppe bestående av: «Lag og foreninger (idrett og friluftsliv), barn og unges kommunestyre, foreldrerådets arbeidsutvalg (FAU), eldrerådet, kommunalt råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne, ungdomsrådet. Listen er ikke uttømmende.»

³ Henvendelsen fra kommunen ble sendt fredag 17. 10.2025 med svarfrist mandag 20.10.2025.

⁴ GIF storby er et aktivitetstilbud til ungdommer i regi av Gjelleråsen idrettsforening.

Da formannskapet i sitt møte 9.5.22 (sak 20/22) la ut forslag til planprogram til offentlig ettersyn planen, vedtok de at det skulle legges til et eget punkt om at barn og unges kommunestyre og ungdomsrådet gjennom sine møter skulle delta aktivt i planarbeidet.⁵

I kommunedelplanens kapittel 1.3 er det redegjort kort for hvordan arbeidet med planen var organisert. Det står at Nittedal idrettsråd inngikk i arbeidsgruppa, samt at det var nedsatt en ekstern ressursgruppe. Ressursgruppa besto av «lag og foreninger», barn og unges kommunestyre, noen representanter fra FAU, eldrerådet, kommunalt råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne og ungdomsrådet. Videre står det at det har vært gjennomført møter og korrespondanse med «interne og eksterne» parter, og at organisasjoner, lag og foreninger, samt offentlig oppnevnte råd har hatt muligheten til å komme med skriftlige innspill.

I høringsuttalelsen til kommunedelplanen stilte Nittedal idrettsråd spørsmål om hvilke lag og foreninger som har vært med i den eksterne ressursgruppa. I oppsummeringen av høringsuttalelsene, som var vedlagt saken da planen ble behandlet i kommunestyret, svarte kommunedirektøren:

Lag og foreninger har vært representert av Nittedal idrettsråd og FRINI sin deltakelse i arbeidsgruppen.⁶ Det har også vært ekstern kontakt med forskjellige lag og foreninger, men kommunedirektøren ser at denne prosessen kunne ha vært tydeligere beskrevet i planen. Medvirkningsprosessen vil bli styrket til neste rullering av kommunedelplanen.

I en epost 27.11.25 opplyser enhetsleder for kultur at arbeidet med kommunedelplanen var krevende, blant annet fordi det ble vedtatt en ny kommuneplanens samfunnsdel i løpet av arbeidet med planen. Formannskapet vedtok i sak 27/23 å sende kommunedelplanen tilbake administrasjonen, for innarbeidelse av føringer fra denne samfunnsdelen. I tillegg opplyser enhetsleder for kultur at lederen for planarbeidet sa opp sin stilling før arbeidet var ferdig.

Enhetsleder opplyser i intervju at det var noe medvirkning, blant annet fra idrettsrådet, men medvirkningen var nok ikke i tråd med føringer fra planprogrammet. Videre er det tvilsomt om alle aktørene, som ifølge planprogrammet skulle medvirke, faktisk fikk medvirke og i hvilken form. Mye foregikk nok over epost. Det finnes ikke noen tilgjengelig dokumentasjon på medvirkningen i arbeidet med kommunedelplanen. Kultursjefen understreker at det ikke ble en god prosess, og at det er et klart ønske om å få til dette bedre ved neste anledning.

Leder for idrettsrådet forteller at rådet var en del av arbeidsgruppen som jobbet med planen. Likevel var ikke idrettsrådet like mye involvert som ønskelig. Det var begrenset med dialog og arbeidsmøter. Samtidig har idrettsrådets frivillige begrensede muligheter til å sette av nok tid.

⁵ Revisjonen kan ikke se at dette punktet var lagt til i planprogrammet da det ble vedtatt av formannskapet 10.10.2022 (sak 51). Revisjonen legger likevel til grunn at BUK og ungdomsrådet skulle delta aktivt i planarbeidet gjennom sine møter, basert på vedtaket i formannskapet 9.5.2022.

⁶ FRINI er et samarbeid mellom friluftslivsorganisasjonene i Nittedal

2.4 Medvirkning til to saker på kulturområdet

For å undersøke hvordan kommunen har sikret medvirkning til kulturlokaler, har revisjonen sett på to nylige saker som handler om lokaler til kulturlivet. Ifølge samarbeidsavtalen mellom Nittedal kommune og kulturrådet, er kulturrådet høringsinstans og skal forelegges disse sakene.

Den første er saken om øvingslokaler til kulturlivet. I kommunestyrets møte 11.12.2023 (sak 124/23) ble det fattet følgende verbalvedtak: «Det skal legges fram en egen sak med mål om få på plass bedre og flere øvingslokaler for kulturlivet.» Det ble satt av 500 000 kroner til oppdraget.

Kommunen utarbeidet en sak om dette, som ble lagt fram for behandling i Hovedutvalg for oppvekst og velferd 3.6.2024 (sak 29/24). I saken ble det foreslått å gjøre tiltak i gymsalen på Slattum skole og i rådhuskantina, og utvalget fattet vedtak i tråd kommunedirektørens innstilling.

I saksfremlegget til hovedutvalget inngår uttalelser både fra kulturrådet og idrettsrådet. Kort oppsummert skriver Kulturrådet at det har forståelse for avgjørelsen, samtidig som det etterlyser en begrunnelse av hvorfor det ble Slattum og rådhuskantinen. Rådet skriver videre at det hadde vært en stor fordel hvis kommunens kartlegging av aktuelle lokaler ble tydeligere. Uttalelsen avsluttes med: «Slik vil også Kulturrådets «rolle» i prosessen bli mer tydelig.» I saksfremlegget fremkommer det at kommunens administrasjon drøftet kulturlivets behov for øvingslokaler med kulturrådet. Deretter så kulturenhetens personale etter muligheter i eksisterende lokaler i kommunen.

Enhetsleder for kultur opplyser at det i ettertid var en prosess med å gi prosjektet bedre finansiering, noe kommunen lyktes med. Som en del av prosessen, ble de bevilgede kr. 500.000 ble avsatt til disposisjonsfond, med en kommentar om at de var ønsket tilbakeført fra disposisjonsfond i 2025. Saken måtte så opp i 2025 for å få de 500.000 kronene bevilget på nytt. Kommunestyret fattet 3.2.25 (sak 3/25) vedtak om å benytte midlene til å utføre tiltak i gymsalen på Slattum skole og ev. i rådhuskantina.

Daværende leder for kulturrådet forteller i intervju at hun oppfatter at det var manglende kommunikasjon og involvering fra kommunens side i saken, etter et innledende møte mellom kommunen og rådet om hvordan pengene kunne brukes. Etter møtet begynte daværende leder å kartlegge aktuelle lokaler. Samtidig gikk kommunen i gang med sin egen kartlegging, uten å orientere kulturrådet, og falt til slutt ned på gymsalen på Slattum, mens kulturrådet fortsatt holdt på med sine undersøkelser. Lederen for kulturrådet skulle gjerne vært med på diskusjonene etter det innledende møtet, for å ha et eierskap til saken og for i større grad kunne påvirke utfallet. Slattum ble en god løsning, men tidligere leder tror at andre lokaler også kunne blitt det.

Slattum Black Box. Kilde. Nittedal kommunes hjemmesider

Daværende leder forteller at kulturrådet generelt blir tatt med på råd innledningsvis i sakene, men at administrasjonen bør involvere rådet mer i den påfølgende prosessen. Nåværende leder for kulturrådet forteller i intervju at han ikke er fornøyd med hvordan rådet får medvirke i saker om kulturlokaler, og han forteller den samme historien som daværende leder om saken om øvingslokaler.

Enhetsleder mener i intervju at kulturrådet fikk anledning til å delta og medvirke i tilstrekkelig grad. Enhetsleder forteller at kulturenheten hadde en dialog med daværende leder for kulturrådet, og rådet fikk komme med innspill. Som dokumentasjon på medvirkning fra kulturrådet i prosessen, har kommunen lagt frem en epost fra Kulturrådets leder til enhetsleder for kultur datert den 26.3.24. I eposten gir kulturrådet uttrykk for sitt syn på at Slattum gymsal settes i stand, og kulturrådets ønsker i den forbindelse. I eposten står det at enhetsleder og lederen for kulturrådet har hatt kontakt på telefon om saken.

Den andre saken vi har sett på, er en sak som inkluderte avvikling av tilsyn av idretts- og kulturlokaler (Kommunestyrets sak 21/25, vedtatt 7.4.2025). Saken har ført til at brukerne må ta et større ansvar for tilsyn av lokalene. Saksfremlegget til kommunestyret inneholder uttalelser fra både kulturrådet og idrettsrådet. Tidligere leder for kulturrådet forteller i intervju at hun opplevde at kulturrådet ble tilstrekkelig orientert i saken. Enhetsleder for kultur forteller i intervju at kommunen har store behov for kostnadskutt, og avvikling av tilsynsvaktordningen var et grep som det var mulig å gjennomføre. Det ble ikke vurdert som hensiktsmessig å legge til rette for ytterligere medvirkning fra rådene i denne saken.

2.5 Oppfølging av saker og planer – idrett og kultur

Idrett – oppfølging av målene i samfunnsdelen

For å undersøke hvordan kommunen følger opp egne planer, har vi undersøkt om kommunen har fulgt opp relevante målsetninger fra kommuneplanens samfunnsdel i kommunedelplan for fysisk aktivitet, friluftsliv og idrett.

Nittedal kommunes samfunnsdel 2022-2035 ble vedtatt av kommunestyret 30.1.2023 (sak 1/23). Den inneholder en målstruktur på tre nivåer. De tre øverste nivåene er et overordnet målbilde, tre satsingsområder og fem samfunnsmål. Det overordnede målbildet er: «Det er godt å leve i Nittedal».

Figur 1 Satsingsområder og samfunnsmål i samfunnsdelen

Satsingsområde	Samfunnsmål
Livskvalitet hele livet	1. Vi bidrar til god helse og livskvalitet 2. Vi gir god utdanning 3. Vi utvikler bærekraftige tettsteder
Klima-, natur- og miljøvennlig	4. Vi ivaretar klima, natur og miljø
Engasjement og samskaping	5. Vi skaper framtiden sammen

Kilde: Kommuneplanens Samfunnsdel 2022-2035

Under hvert samfunnsmål er det en rekke delmål. Ifølge planen vil konkretisering og implementering på sektornivå komme til uttrykk i temaplaner og virksomhetsplaner. Nittedal kommunes kommunedelplanen for fysisk aktivitet, friluftsliv og idrett 2024-2036 er en slik temaplan.

Kommunedelplanen henviser til målbildet om at det skal være godt å leve i Nittedal, og har på bakgrunn av det definert fem overordnede føringer som bygger opp under målsetningen. Føringene er oppsummert:

1. Kommunen må legge til rette for at alle kan få sin andel fysisk aktivitet hver dag.
2. Nittedal skal være en foregangskommune hva gjelder friluftsliv. Ingen Nittedøler skal ha mer enn 500 meter til en turvei.
3. Kommunen skal tilrettelegge for de fysiske forholdene for å være fysisk aktiv, og stimulere flere til å velge et aktivt liv i samsvar med egne forutsetninger.
4. Ved bygging av anlegg kommunen satse på aktivitet som har mange brukergrupper.
5. Dagens kommunale virkemidler, herunder Nittedalsmodellen, bør styrkes og må ivaretas.

Videre gjengir kommunedelplanen til satsningsområdene i kommunedelplanen, samfunnsmålene og et utvalg delmål. Ifølge kommunedelplanen er dette en forankring av føringene mot målene. Utover i kommunedelplanen følger det tabeller for fysisk aktivitet, friluftsliv og idrett, som inneholder beskrivelser av hva kommunen skal foreta seg på kort og lang sikt. Her er det en egen kolonnene som kobler tiltakene mot relevante samfunnsmål i kommuneplanen.

Kultur – oppfølging av saken om øvingslokaler

For å undersøke hvordan kommunen følger opp egne planer på idrettsområdet, har vi undersøkt om kommunestyrets i sak 3/25 om å bevilge et tilskudd på 500 000 kroner til å utføre tiltak i gymsalen på Slattum skole og ev. i rådhuskantina ble fulgt opp av administrasjonen. Undersøkelsen viser at det ble gjennomført tiltak i Slattum skole, i tråd med kommunestyrets vedtak (Nittedal kommune 2024

2.6 Revisjonens vurderinger, konklusjon og anbefalinger

Revisjonen vurderer at Nittedal kommune til en viss grad har prosedyrer og rutiner for å sikre medvirkning i relevante saker. Undersøkelsen viser at samarbeidsavtalene mellom kommunen og rådene legger opp til medvirkning i flere relevante saker. Lederne for kulturrådet og idrettsrådet mener avtalene i stor grad blir fulgt opp.

Samtidig ser vi noen svakheter ved at kommunen ikke har mer konkrete rutiner enn samarbeidsavtalene. Vi har inntrykk av at det er litt uklart hvilken enhet i kommunen som skal sørge for medvirkning i en del saker. På ett viktig punkt er det feil enhet i kommunen som er oppført som ansvarlig.

Videre viser undersøkelsen at rådene får betydelig kortere frister til å avgi uttalelser enn de skal i henhold til den generelle høringsfristen i samarbeidsavtalene. I en sak var fristen bare på tre dager – over en helg. Årsaken er ifølge kommunen at det først ble oppnådd en enighet mellom partene som skulle inngå en avtale tett opp til den interne skrivefristen for politiske saker i kommunen. Revisjonens vurdering er at det er spesielt problematisk med en så kort frist, når rådene består av frivillige. Revisjonen merker seg at kulturenheten ikke utarbeider et årshjul som kunne konkretisert oppgaver, roller og ansvar, til tross for at det står i samarbeidsavtalene at det skal gjøres.

Videre vurderer vi at det ikke virker som kommunen har lagt til rette for medvirkningsprosesser og involvert aktører i tråd med planprogrammet for kommunedelplan for fysisk aktivitet, friluftsliv og idrett. Samtidig er det vanskelig for revisjonen å undersøke medvirkningen, når kommunen mangler dokumentasjon på hva som har foregått. Medvirkning bør dokumenteres, i tråd med god forvaltningsskikk. Dokumentasjon bidrar til etterprøvbarehet, åpenhet og kvalitet.

Revisjonens vurdering er videre at kommunen til en viss grad har lagt til rette for medvirkning fra det organiserte kulturlivet i saker som berører kulturlivet. Det er positivt at kulturrådet ble tatt med på et innledende møte i saken om øvingslokaler. Rådet fikk også anledning til å uttale seg i saken som ble lagt frem for Hovedutvalg for oppvekst og velferd, i tråd med samarbeidsavtalen. Rådet fikk imidlertid bare to ukers frist, noe som er to uker kortere enn rådet skulle ha hatt ifølge samarbeidsavtalen. Videre virker det som kommunen kunne lagt opp til et bedre samarbeid med kulturrådet etter det første møtet.

Den andre saken på kulturområdet, som er avviklingen av tilsynsordningen, var en de sakene vi har undersøkt hvor rådet fikk for kort frist til å avgi uttalelse. Tidligere leder for kulturrådet forteller i intervju at hun opplevde at kulturrådet ble tilstrekkelig orientert i saken.

Vi vurderer videre at kommunen har fulgt opp relevante målsetninger fra kommuneplanens samfunnsdel i kommunedelplan for fysisk aktivitet, friluftsliv og idrett. Kommunen har også fulgt opp kommunestyrets vedtak den 3.2.25 om øvingslokaler til kulturlivet.

Basert på disse vurderingene, konkluderer vi med at kommunen til en viss grad har ivaretatt behovet for lokaler og anlegg i kommunens planlegging. Revisjonen anbefaler kommunedirektøren:

- å legge til rette for medvirkning til kommunale planer og saker i tråd med politiske vedtak, og sørge for at medvirkningen blir dokumentert
- å sikre at frister for medvirkning overholdes i samsvar med samarbeidsavtaler

3 TILDELING AV LOKALER OG ANLEGG

Dette kapitlet handler om kommunens arbeid med å tildele kultur- og idrettslokaler til brukerne. Vi har avgrenset problemstillingen fra å undersøke om lokalene og anleggene er egnede. Vi har derfor undersøkt om det lokale kultur- og idrettslivet har tilgang til lokaler og anlegg.

Vi har også avgrenset undersøkelsen fra hvordan lokaler i Kulturverket Flammen blir tildelt. Kulturkonsulenten forteller i intervju at Kulturverket Flammen, biblioteket og kulturskolen har ansvaret for bookinger av lokalene selv.

3.1 Problemstilling og revisjonskriterier

I denne delen av undersøkelsen ser vi på hvordan kommunen arbeider med å tildele lokaler og anlegg.

For problemstilling 1 utledes følgende krav og forventninger til kommunen:

Problemstilling	Krav og forventninger til kommunen
2. I hvilken grad har lokalt kultur- og idrettsliv tilgang til egnede lokaler og anlegg?	Kommunen bør: → Informere aktuelle brukergrupper om aktuelle lokaler og anlegg. → Ha rutiner for tildeling av lokaler og anlegg. → Fordele lokaler og anlegg i henhold til rutinene. → Tildele lokalene og anleggene på en måte som legger til rette for effektiv bruk.

3.2 Informasjon til aktuelle brukergrupper

På kommunens hjemmesider under "Kultur, idrett og fritid" kan aktuelle brukergrupper finne informasjon om kommunale lokaler, ved å klikke på blant annet «Leie av kommunale lokaler» og «Kulturverket Flammen». Under "Kultur, idrett og fritid" finnes det også informasjon om Nittedal bibliotek og Nittedal kulturskole.

Ved å klikke på "Leie av kommunale lokaler" finner man en innholdsfortegnelse med informasjon om hvordan man skal søke om leie av lokaler, søknadsfrist og lenker til søknadsskjemaer. Videre finner man en oversikt over idrettslokaler, kulturlokaler og kommunale bad. I tillegg finnes det en oversikt over tider som kommunen har tildelt til lag og foreninger for inneværende sesong.

Under idrettslokaler kommer følgende frem:

- Bjertneshallen

- Elvetanghallen
- Hakadalshallen
- Lihallen
- Rotneshallen
- Slattumhallen

Under kommunens oversikt over idrettslokaler er også kommunale bad og gymsaler på barneskoler nevnt. Ved å klikke på “Kommunale bad” kommer man til en lenke som leder til en liste med badene. Ved å klikke på “Gymsaler på barneskoler” kommer det frem en oversikt over følgende gymsaler:

- Holumskogen skole
- Ulverud skole
- Ulverud grendeskole
- Sørli skole
- Rotnes skole
- Hagen skole

Under kommunale bad kommer følgende frem:

- Libadet
- Elvetangenbadet
- Rotnesbadet
- Aktører og tilbud på bad i Nittedal

Ved å klikke på lokalet, kommer det frem en nærmere beskrivelse av det. Det er også lagt inn bilder av flere lokaler og informasjon om blant annet tildelte tider og muligheter for leie.

Som oversikten viser, finner man en rekke haller, bad og gymsaler, men ingen utendørsanlegg. Som nevnt tidligere i rapporten, er årsaken til dette at idrettslagene selv håndterer utendørsanleggene. Det opplyses at hvert lag har sine anlegg og de faste treningene organiseres av idrettslagene selv (Nittedal kommune 2025a).

Figuren under viser et eksempel fra Lihallen på kommunens hjemmesider.

Figur 2 Eksempel – informasjon om kommunale lokaler

Idrettslokaler	
Bjertneshallen	+
Elvetangenhallen	+
Hakadalshallen	+
Lihallen	-
Lihallen er en flerbrukshall som brukes til seriespill i håndball og innebandy. Lihallen fungerer som gymsal for skolen på dagtid, og som trenings- og kamparena for idrettslag på kveldstid og i helger. Lihallen har god garderobekapasitet og en tribunekapasitet på 340 personer. Lihallen har også et mindre styrketreningsrom, med en buldrevegg, som også kan leies. 	

Kilde: Nittedal kommunes nettsider, 2025

Under kulturlokaler kommer følgende frem:

- Elvetangen amfi
- Hagen skole
- HUS aula (Hakadal ungdomsskole)
- Li aula
- NUS aula (Nittedal ungdomsskole)
- Slattum Black Box

Kulturverket Flammen kommer ikke frem av oversikten over leie av kulturlokaler. Kulturverket Flammen har egen side på kommunens nettsider. På nettsiden til Kulturverket Flammen finner man

informasjon om blant annet de to kultursalene; Storsalen og Lillesalen. Videre finner man informasjon om tekniske utstyr og akustikk, prisliste og reglement for leie av lokalene. På nettsiden til Kulturverket Flammen finner man også informasjon om kommunes bibliotek og kulturskolen som er en del av Kulturverket Flammen.

Figuren under viser et eksempel om hvordan informasjon om lokaler i Kulturverket Flammen kommer frem av nettsiden.

Figur 3 Eksempel – informasjon om lokaler i Kulturverket Flammen

Storsalen

- Har mobilt amfi med plass til 350 publikummere som standardoppsett, alternativt stoler på flatt gulv eller stående publikum, med plass til inntil 600.
- Har et sceneområde på ca 140 kvm.
- Salen har scenerigg, akustikksystem, lyd-, lys- og AV-utstyr av god kvalitet.
- Har stort scenelager med flygelgarasje og artistgarderober.

Kilde: Kulturverket Flammens nettsider, 2025

Enhetsleder for kultur opplyser at det i tillegg til informasjonen som ligger ute på kommunens hjemmesider, legges det ut nyhetssaker og det gis informasjon på e-post via egen portal hvor aktuelle brukergrupper på forhånd er lagt inn.

På spørsmål fra revisjonen om det hadde vært hensiktsmessig å ha en felles oversikt over alle kulturlokalene i Nittedal kommune, inkludert Kulturverket Flammen, biblioteket og kulturskolen, opplyser kulturkonsulenten at det kunne vært hensiktsmessig og noe kommunen kan vurdere.

3.3 Rutiner for tildeling av lokaler og anlegg

Kommunen har en rutine for sesongleie av kommunale lokaler som regulerer både leie av kulturlokaler og idrettslokaler. Rutinen gir en stegvis beskrivelse av hvordan kommunen i samarbeid med kulturrådet og idrettsrådet fordeler sesongleie av kommunale lokaler som kulturlokaler, idrettshaller, kommunale bad og gymsaler. Den gjelder ikke for Kulturverket Flammen, biblioteket eller kulturskolen.

Kulturkonsulenten opplyser i intervju at hun har ansvaret for å tildele kulturlokaler som ligger på kommunens oversikt over kulturlokaler. Hun forteller at lokaler knyttet til Kulturverket Flammen, som biblioteket og kulturskolen, tildeler sine lokaler på egen hånd.

Vi har fått tilsendt et eget utleiereglement for bruk av Kulturverket Flammen. Ifølge reglementet er søknadsfristen satt til 1. mai for kommende kalenderår. Ved fristens utløp tildeler Kulturverket Flammen lokaler til søkerne, og svarer ut søknadene. Ifølge reglementet har tradisjonsrike arrangementer, lokale arrangører og arrangementer for barn og unge høy prioritet (Kulturverket Flammen 2020).

Ifølge rutinen for sesongleie er søknadsfristen for sesongleie av kommunale lokaler satt til 1. mars hvert år for kommende sesong. Det kommer frem av rutinene, at konsulenten skal sende ut en påminnelse til lag- og foreninger en måned før søknadsfristens utløp, slik at aktuelle brukergrupper blir minnet på å søke. Leieperioden gjelder kun for en sesong, det vil si at det er ny tildeling hvert år. Ved fristens utløp ser konsulenten over mottatte søknader og sammenligner disse mot tidligere år. Dersom lag- og foreninger som pleier å søke, ikke har søkt, bør disse ifølge rutinene kontaktes, slik at de gis mulighet til å sende søknad. I intervju forteller idrettskonsulenten at han pleier å minne lag og foreninger som pleier å søke, om at de må huske på å søke.

Det kommer videre frem av rutinen at tildeling av lokaler og anlegg til idretten skjer etter innstilling fra Nittedal idrettsråd. Med innstillingen fra idrettsrådet som grunnlag for tildeling av lokaler og anlegg, er det ifølge rutinen kommunen som inngår kontrakter med de enkelte brukerne.

Nittedal idrettsråd har utarbeidet egne retningslinjer for fordeling av treningstidene. Det kommer blant annet frem at fleridrettslag søker samlet for alle grupper, og at treningstider fordeles i henhold til skoleåret, med unntak av skoleferier i tråd med skoleruta.

Figuren under viser oversikt over søknadsskjemaer som ifølge retningslinjene skal benyttes.

Figur 4 Søknadsskjemaer

Hvordan søker jeg?

Sesongleie

1. mars er søknadsfristen for sesongleie i kommunens lokaler for kommende sesong.

Søknadsskjema for sesongleie 2025-2026 Bad
+

Søknadsskjema for sesongleie 2025-2026 Idrettslokaler
+

Søknadsskjema for sesongleie 2025-2026 Kulturlokaler
+

Enkeltarrangementer

Kommunale lokaler fordeles i hovedsak i form av sesongleie. Ledig tid kan benyttes til enkeltarrangementer. Søknader behandles fortløpende.

Hva må du gjøre?
+

Kilde: Kommunenes hjemmeside, 2025

I samsvar med kommunens rutiner, kommer det også frem av retningslinjene at det er idrettsrådet som utarbeider en foreløpig innstilling av treningstider, og deretter får søkerne anledning til å komme med innspill. På bakgrunn av innspillene foretar rådet en endelig innstilling som sendes kommunen, hvor kommunen avslutningsvis inngår kontrakt med den enkelte leietaker.

Retningslinjene finner man på kommunens hjemmeside sammen med oversikt over tildelte tider både for kulturlokaler og idrettslokaler. Retningslinjene ligger under "Tildelingsregler for sesongleie av kommunale lokaler".

I henhold til rutinen for sesongleie skal tildeling av kulturlokaler fordeles av konsulenten, og dersom det ikke er noen ønsker som kolliderer, så trenger ikke kulturrådet inkluderes i tildelingen. Brev med informasjon om tildeling av kulturlokaler sendes ut, slik at alle får svar samtidig.

Nittedal kommune har også en egen rutine for utleie av kommunale lokaler som ikke er sesongleie. Rutinen gir en stegvis beskrivelse av hvordan kulturkonsulenten eller idrettskonsulenten skal administrere henvendelser om utleie av kommunale lokaler utenom sesongleie.

3.4 Fordeling av lokalene i henhold til rutinene

Nittedal kommune opplyser i sitt skriftlige svar at saksbehandlingen av tildeling av idrettslokaler for sesongen 2025/2026 ble gjennomført litt annerledes fra Nittedal idrettsråds side, da det ikke ble gjennomført en høringsrunde fra søkerne. Revisjonen har derfor fått oversendt et eksempel på en tildeling fra sesongen 2024/2025. Eksempelet inneholder søknadsskjema, e-post korrespondanse som gjelder endelig innstilling fra idrettsrådet og tildelingsbrev fra kommunen.

Dokumentasjonen og prosessbeskrivelsen som revisjonen er forelagt, viser at søknadsskjema er benyttet som beskrevet i retningslinjene, og at idrettsrådet har utarbeidet en foreløpig innstilling i samsvar med gjeldende rutiner og retningslinjer. På bakgrunn av rådets innstilling har kommunen sendt brev til lagene om tildeling av tider.

Det opplyses i tildelingsbrevet om leietid laget har fått, og at leietiden også er å finne på kommunens nettsider. Det er lagt ved en lenke til nettsiden. Det opplyses videre at utleiesesongen følger skoleruta, og at utleielokalene er stengt i skolens ferie- og fridager. I brevet gjøres det oppmerksom på at tildelingen kun gjelder for en sesong, og at søknadsfrist for leie av kommunale lokaler for neste sesong (2025/2026) er satt til 1. mars 2025. Det gjøres også oppmerksom på kommende arrangementer som vil kollidere med tildelt tid.

Revisjonen har fått oversendt et eksempel på en tildeling av sesongleie av et kulturlokale til en forening for sesongen 2025/2026. Eksempelet inneholder søknadsskjema fra foreningen og tildelingsbrevet fra kommunen.

Det kommer frem av tildelingsbrevet fra kommunen at tildelte tider er gitt av kulturenheten i kommunen i samarbeid med Nittedal kulturråd. Det opplyses hvilken tid foreningen har fått, og at leietiden også er å finne på kommunens nettsider. Det opplyses videre at utleiesesongen følger skoleruta, og at utleielokalene er stengt i skolens ferie- og fridager. Det gjøres i tildelingsbrevet oppmerksom på at tildelingen kun gjelder for en sesong, og at søknadsfrist for leie av kommunale kulturlokaler for neste sesong (2026/2027) er satt til 1. mars 2026.

Gjennomgangen av de prosessbeskrivelser og de dokumenter revisjonen har fått tilsendt, viser at fordelingen av idretts- og kulturlokalene er gjennomført i henhold til gjeldende rutiner og retningslinjer.

Når revisjonen spør kulturkonsulenten om de kommunale lokalene hun har ansvaret for, blir fordelt i henhold til kommunens rutine, svarer konsulenten at hun kjenner rutinen godt, og at lokalene tildeles i samsvar med rutinen.

Leder for kulturrådet opplyser i intervju at kommunens arbeid med å behandle søknader og tildele lokaler fungerer greit. Tidligere leder for kulturrådet forteller i intervju at hun har inntrykk av at kommunen gjør en god jobb med å tildele lokalene, herunder å behandle søknader, fordele lokaler

til søkere, osv. Hun opplyser at kommunen i stor grad tildeler de samme lokalene til de samme organisasjonene som forutgående år.

Når revisjonen spør idrettskonsulenten om kommunen følger opp at idrettsrådet følger sine egne retningslinjer, svarer han at kommunen ikke har en praksis for oppfølging av idrettsrådets arbeid. Idrettskonsulenten har inntrykk av at idrettsrådet følger retningslinjene og gjør en god jobb med innstillingen til kommunens tildeling av lokaler og anlegg. Han legger til at prosessen er krevende, da det alltid vil være noen som ikke er fornøyde.

I intervju opplyser idrettskonsulenten at kommunen stort sett tildeler lokalene i tråd med idrettsrådets innstilling, men dersom de ser at det er mindre justeringer som kan gjøres for å sørge for at flere aktører kan få tilgang til lokaler og anlegg, så foreslår kommunen mindre endringer.

3.5 Tildeling som legger til rette for effektiv bruk

Både leder for kulturrådet og tidligere leder opplyser i intervju at sambruk av lokaler med skolen er et gjentakende problem. Skolen har førsterett til lokalene også etter skoletid, noe som kan føre til uforutsigbare avlysninger for kulturaktivitetene.

Det kommer frem av de to tildelingsbrevene revisjonen har mottatt, at ubenyttet trenings- eller øvingstider skal meldes til kulturkonsulent/idrettskonsulent. Det opplyses at kommunen kontrollerer bruk av trenings/øvingstider, og dersom det blir oppdaget ubenyttet leietid vil kommunen gå i dialog med leietaker, og i ytterste konsekvens vil man miste tildelt tid.

Idrettslokaler

I henhold til Idrettsrådets retningslinjer, skal ubenyttet tid meldes tilbake til kommunen, slik at tiden kan omfordeles til andre. Leder for idrettsrådet forteller i intervju at rådet er opptatt av effektiv bruk av kommunes idrettslokaler. Han legger herunder til at kapasiteten på idrettslokalene er sprengt, og at de derfor følger opp at lag som har fått tildelt tid, faktisk bruker tiden de er gitt.

På spørsmål fra revisjonen om lokalene blir tildelt på en måte som legger til rette for effektiv bruk, svarer idrettskonsulenten at han ikke har oversikten over faktisk bruk. Idrettskonsulenten forteller herunder at kommunen tildeler ramme for tidsbruk til en idrettsklubb, også er det opp til den aktuelle klubben å fordele tiden internt mellom de ulike aktørene som er medlemmer av klubben. Han forteller at han har erfart at det er lag som tidvis ikke bruker rammen av tildelt treningstid, så lokalene kunne blitt utnyttet mer effektivt. Idrettskonsulenten viser her til at det er gitt krav til leietakere om at de skal si ifra til kommunen dersom tildelt tid ikke blir benyttet, men idrettskonsulenten opplyser at dette i praksis ikke fungerer så godt.

Idrettskonsulenten forteller at kommunen har anskaffet lisens for et digitalt bookingsystem (Bookup). Idrettskonsulenten opplyser at det i Bookup er lagt til rette for at aktuelle brukere kan få oppdatert oversikt hvilke tider som er tildelt i alle lokalene. Videre kan lagene enkelt melde ifra at de ikke bruker et lokale i sin tildelte tid. Det vil deretter være enkelt for andre lag å se at lokalet står ledig og booke seg inn i den ledige tiden. Ved hjelp av systemet kan man også automatisk sende ut beskjeder til aktuelle brukere om for eksempel ubenyttet tid, eller andre endringer som får konsekvenser for planlagt bruk.

Idrettskonsulenten forteller at Bookup trolig kan bidra til en mer forutsigbar og mer effektiv tildeling av kommunale idrettslokaler. Samtidig forteller han at implementeringen av systemet er tidvis krevende, så kommunen har ikke fått tatt bookingsystemet i bruk enda. Enhetsleder for kultur opplyser i epost til revisjonen 27.11.25 at det er krevende å få tatt systemet i bruk, fordi kommunen har lite ressurser til arbeidet. Intensjonen er å kunne ta det i bruk så snart som mulig, i hvert fall deler av systemet.

I intervju forteller leder for idrettsrådet at det er behov for en digital løsning for å få bedre oversikt over hvem som har fått tildelt hvilke treningstider. Han peker på at kommunen i en lengre periode har hatt ambisjoner om å få dette på plass. Et digitalt bookingsystem kan ifølge lederen for idrettsrådet ført til at kapasiteten i idrettslokalene ble enda bedre utnyttet.

Kulturlokaler

Leder for kulturrådet opplyser at hans inntrykk er at ettertraktete lokaler ikke blir stående ubenyttet.

På spørsmål fra revisjonen om lokalene som kulturkonsulenten har ansvaret for blir tildelt på en måte som legger til rette for effektiv bruk – slik at de ikke står tomme, svarer hun at dette ikke er et praktisk problem for tildeling av kulturlokaler. Foreningene søker ikke om overlappende tider i de samme lokalene og derfor blir det ikke rift om lokalene. Alle som søker, får stort sett innvilget sitt ønske. Hun opplyser videre at dersom et kulturlokale skulle stå tomt, vil hun få beskjed.

På spørsmål fra revisjonen om bookingsystemet Bookup vil kunne bidra til en mer effektiv tildeling av kulturlokaler, svarer kulturkonsulenten at de har gjennomført et pilotprosjekt der Bookup ble testet av representanter for kulturlivet med ulik bakgrunn og aldersspenn. Resultatet fra prosjektet var at Bookup ikke gav noen effektivitetsgevinst. Kulturkonsulenten forteller at hun brukte mer tid på å hjelpe brukere med å forstå systemet, enn hva systemet gav av nytte.

3.6 Revisjonens vurderinger, konklusjon og anbefaling

Revisjonens vurdering er at kommunen informerer aktuelle brukergrupper om aktuelle lokaler og anlegg. På kommunens hjemmeside finner man oversikt over kulturlokaler, idrettslokaler, gymsaler og bad. I tillegg finner man informasjon om lokaler tilknyttet Kulturverket Flammen. Vi mener det kan være hensiktsmessig å informere om Kulturverket Flammen under oversikten over kommunale lokaler. Dette kan gjøre det lettere for brukergrupper å få oversikt over hvilke lokaler kommunen kan tilby.

Videre vurderer vi at kommunen har rutiner for tildeling av lokaler og anlegg. Kommunen har på plass rutiner for utleie av kommunale lokaler til både kulturlivet og idretten. Videre har kommunen et utleiereglement for utleie av lokaler i Kulturverket Flammen.

På bakgrunn av dokumentasjonen vi har fått tilsendt og intervjuene, er revisjonens vurdering at fordeling av lokalene skjer i henhold til rutinene. Revisjonen bemerker at vi bare har gjennomgått to eksempler, men sett i lys av hva som kom fram under intervjuene, er det revisjonens vurdering at det ikke har kommet frem noe som indikerer annet enn at kommunen fordeler lokalene i henhold til rutinene.

Revisjonens vurdering er videre at kommunen legger i noen grad til rette for tildeling av lokalene og anleggene på en måte som vil bidra til effektiv bruk. Undersøkelsen viser at kommunen ikke har oversikt over faktisk bruk av lokaler. Det kommer frem av intervju at kommunen har anskaffet lisens for et digitalt bookingsystem (Bookup) som ikke er tatt i bruk enda. Intensjonen er å kunne ta det i bruk så snart som mulig, i hvert fall deler av systemet. Revisjonen har i intervju fått opplyst at bookingsystemet kan bidra til en mer forutsigbar og mer effektiv tildeling av kommunale idrettslokaler.

Basert på disse vurderingene, konkluderer vi med at lokalt kultur- og idrettsliv i stor grad har tilgang til lokaler og anlegg. Revisjonen anbefaler kommunedirektøren:

- å ta i bruk det anskaffede digitale bookingsystemet for idrettslokaler

LITTERATUR- OG KILDELISTE

Lover

Lov om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven) LOV-2018-06-22-83

Lov om offentlige styresmakters ansvar for kulturverksemd (kulturlova) LOV-2007-06-29-89.

Lov om planlegging og byggesaksbehandling (plan- og bygningsloven) LOV-2008-06-27-71.

Veiledere

Kulturdepartementet (2014): *Kommunal planlegging for idrett og fysisk aktivitet – Revidert utgave 2014*

Dokumenter fra kommunen

Kulturverket Flammen (2020): Reglement for bruk av Kulturverket Flammen

Nittedal kommune (2023): Kommuneplanens samfunnsdel 2022-2035

Nittedal kommune (2024): Sluttrapport til Kulturrom

Nittedal kommune (2025a): svarbrev på revisjonens dokumentbestilling (14.08.2025)

Nittedal kommune (2025b): *Nittedalsmodellen – den ideelle løsningen?* (Innlegg fra kultursjefen på regional planleggingskonferanse 21.03.2025)

Nittedal kommune (2025c): Samarbeidsavtale mellom Nittedal kommune og Nittedal idrettsråd

Nittedal kommune (2025d): Samarbeidsavtale mellom Nittedal kommune og Nittedal kulturråd

Nittedal kommune (udatert), Rutiner for sesongleie av kommunale lokaler

Nittedal kommune (udatert), Tildeling av arrangementstidspunkt for lokale lag og foreninger

Andre dokumenter

Kulturalliansen (2025): Temaside om kulturlokaler. (Lest 11.11.2025, [Kulturlokaler — Kulturalliansen](#))

Sivilombudet (2021): Artikkel fra årsmelding 2020: God forvaltningsskikk, [Artikkel fra årsmelding 2020: God forvaltningsskikk - Sivilombudet](#))

Sivilombudet (2025): God forvaltningsskikk (Lest 24.11.2025, [God forvaltningsskikk - Sivilombudet](#))

VEDLEGG 1 KOMMUNEDIREKTØRS UTTALELSE

Kommunedirektørens uttalelse til forvaltningsrevisjonen «Lokaler til kultur og anlegg til idrett, Nittedal kommune. Desember 2025.»

Kommunedirektøren takker Romerike Revisjon for deres forvaltningsrevisjon av Nittedal kommunes arbeid med idrettsanlegg og lokaler til kultur.

Kommunedirektøren er glad for at revisjonen har identifisert at lederne for Nittedal kulturråd og Nittedal idrettsråd mener at kommunens samarbeidsavtaler med rådene i stor grad blir fulgt opp og at tildeling av lokaler og anlegg skjer i henhold til gjeldende rutiner. Det er også gledelig at revisjonen vurderer at kommunen har fulgt opp relevante målsetninger fra kommuneplanens samfunnsdel i kommunedelplan for fysisk aktivitet, friluftsliv og idrett samt kommunestyrets vedtak om øvingslokaler til kulturlivet.

Kommunedirektøren er fornøyd for at feil og mangler i første utkast til rapport er korrigert.

Kommunedirektøren har forståelse for at revisjonen kan ha hatt et litt krevende arbeid med rapporten. Særlig den første problemstillingen om hvordan behovet for lokaler og anlegg er ivarettatt i kommunens planlegging, kan ha vært utfordrende å gripe fatt i. Det finnes ikke et stort planverk for akkurat dette, og nye lokaler og anlegg til kultur og idrett er mest aktuelt i forbindelse med større byggeprosjekter som f.eks. nye skolebygg der det gjerne går mange år mellom hvert nytt prosjekt. Kommunedirektøren har forståelse for at revisjonen derfor har valgt å i hovedsak begrense denne problemstillingen til hvordan Nittedal idrettsråd og Nittedal kulturråd gis anledning til å medvirke i konkrete saker. Problemstilling 2 som gjelder tilgang til egnede lokaler og anlegg har nok vært lettere for revisjonen å forholde seg til, og her har det også blitt oversendt mye tilgjengelig dokumentasjon og materiale.

Generelt er kommunedirektøren helt enig i at det er viktig med tidlig involvering fra både kultur og idrett i store byggeprosjekter som kan inkludere lokaler til denne type aktiviteter. Hvis medvirkningen kommer sent inn kan det både bli vanskelig og kostbart å få til gode løsninger.

Rapporten gir mye plass til omtaler om kommunens samarbeidsavtaler med Nittedal kulturråd og Nittedal idrettsråd. Det er naturlig ved at disse gir en skriftlig dokumentasjon av prinsipper for samarbeidet. Selv om avtalene har vært gjenstand for mindre justeringer i senere år, så er hoveddelen av avtaletekstene av eldre dato. Det at revisjonen har avdekket flere forhold i avtalene som ikke følges godt nok opp samtidig som lederne for rådene opplever at samarbeidsavtalene følges opp i stor grad, kan nok være en illustrasjon på at avtalene er modne for en gjennomgang og en «revitalisering» fra begge parter. Ved en revidering av avtalene bør det også være en gjennomgang av høringsfristene som revisjonen har funnet at kommunen bryter. Det er mulig at det bør være differensierte høringsfrister for forskjellige typer saker. Det er i praksis vanskelig å operere med minimum fire ukers høringsfrist i absolutt alle saker.

Når det gjelder kommunedelplan for fysisk aktivitet, friluftsliv og idrett så har kommunedirektøren i flere tidligere sammenhenger kommentert at dette ble en krevende prosess. Flere sammenfallende

og også uforutsigbare forhold utfordret dette arbeidet. Det er en helt klar ambisjon å få til dette på en bedre måte ved neste rullering av planen. Når det gjelder arbeidet med tiltakene i Slattum gymsal ser kommunedirektøren at det er noe ulik oppfatning av prosessen for medvirkningen mellom kulturrådet og kommunens administrasjon. Dette er noe å ta til etterretning og å lære av til fremtidige prosjekter.

Til informasjon er målet at kommunens digitale bookingsystem for kommunens idrettslokaler blir tatt i bruk til administreringen av neste sesongleie, der arbeidet starter våren 2026.

Kommunedirektøren er opptatt av å kontinuerlig vurdere og utvikle kommunens tjenester og forvaltning, og anser derfor revisjonsprosessen som en viktig del av vårt arbeid for kvalitet og transparens.

VEDLEGG 2 REVISJONSKRITERIER

Revisjonskriterier og kilder

Revisjonskriterier er de normer og krav som stilles til kommunens virksomhet på det området som er gjenstand for en forvaltningsrevisjon, og danner grunnlaget for revisjonens vurderinger. Revisjonskriterier utledes fra lover, forskrifter, rundskriv, kommunestyrets vedtak og god forvaltningsskikk med mer.

I denne undersøkelsen er revisjonskriteriene utledet fra følgende kilder:

- Lov om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven)
- Lov om offentlige styresmakters ansvar for kulturverksemd (kulturlova)
- Lov om planlegging og byggesaksbehandling (plan- og bygningsloven)
- Nittedal kommunes kommuneplan, samfunnsdel 2022-2035
- Planprogrammet for kommunedelplan for fysisk aktivitet, friluftsliv og idrett 2023 – 2035, fastsatt etter vedtak i formannskapet 10.10.2022 (sak 51/22)
- Formannskapets vedtak 15.5.23 (sak 27/23)
- Kommunestyrets vedtak 3.2.25 (sak 3/25)
- Kulturdepartementets veileder «Kommunal planlegging for idrett og fysisk aktivitet – Revidert utgave 2014»
- Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging 2023-2027
- Kulturalliansens temaside om kulturlokaler.
- Sivilombudets artikler om god forvaltningsskikk

Problemstilling 1: Hvordan er behovet for lokaler og anlegg ivaretatt i kommunens planlegging?

Generelle krav til medvirkning

I Plan- og bygningsloven legges det betydelig vekt på medvirkning i planprosesser. I formålsparagrafen står det «Planlegging og vedtak skal sikre åpenhet, forutsigbarhet og medvirkning for alle berørte interesser og myndigheter.» Loven har også en egen bestemmelse om medvirkning, §5-1:

Enhver som fremmer planforslag, skal legge til rette for medvirkning. Kommunen skal påse at dette er oppfylt i planprosesser som utføres av andre offentlige organer eller private.

Kommunen har et særlig ansvar for å sikre aktiv medvirkning fra grupper som krever spesiell tilrettelegging, herunder barn og unge. Grupper og interesser som ikke er i stand til å delta direkte, skal sikres gode muligheter for medvirkning på annen måte.

Medvirkning kan også bidra til, og er noen ganger nødvendig, for at saker som legges frem for kommunestyret er godt nok utredet. Det finnes et generelt krav til utredning av politiske saker som legges frem for kommunestyret i kommunelovens §13-1:

Kommunedirektøren skal påse at saker som legges fram for folkevalgte organer, er forsvarlig utredet. Utredningen skal gi et faktisk og rettslig grunnlag for å treffe vedtak.

Videre står det i Nittedal kommunes samfunnsdel (Kommunestyresak 1/23, vedtatt 30.1.2023), under «målbilde», at medvirkning fra blant annet frivilligheten er viktig:

Mange har lyst til å bidra i utviklingen av nittedalssamfunnet. Innbyggere, næringsliv, frivilligheten, politikere og administrasjon har tett kontakt. Sammen finner de nye arbeidsformer og innovative løsninger på utfordringer som dukker opp.

Også under satsingsområdet «Livskvalitet hele livet», står som et delmål at frivilligheten skal få medvirke:

Vi jobber sammen med frivilligheten og næringslivet for å fremme folkehelse, inkludering og livskvalitet.

Medvirkningen bør dokumenteres i tråd med god forvaltningsskikk. God forvaltningsskikk er normer som stiller krav til hvordan forvaltningen bør opptre i møte med borgerne. En av de etiske verdiene som god forvaltningsskikk er basert på, er etterprøvbarhet. Hvis medvirkningen ikke er dokumentert, er det ikke mulig å etterprøve om den har forekommet. Det svekker også åpenheten i forvaltningen, som er annen grunnleggende verdi. Dokumentasjon av medvirkning kan også bidra til god kvalitet. (<https://www.sivilombudet.no/arbeidsomrader/god-forvaltningsskikk/Sivilombudet> 2025).

Prosedyrer og rutiner for å sikre medvirkning i relevante saker – både idrett og kultur

Ifølge kommuneloven §25 skal kommuner ha internkontroll med administrasjonens virksomhet for å sikre at lover og forskrifter følges. Kommunedirektøren i kommunen og fylkeskommunen er ansvarlig for internkontrollen. Internkontrollen skal være systematisk og tilpasses virksomhetens størrelse, egenart, aktiviteter og risikoforhold. Kommunedirektøren skal blant annet ha nødvendige prosedyrer og rutiner.

Som nevnt over, legger Plan og bygningsloven betydelig vekt på medvirkning i planprosesser. Og det er også vektlagt i samfunnsdelen i kommuneplanen. Revisjonen legger derfor til grunn at kommunen bør ha prosedyrer og rutiner på plass for å sikre medvirkningen i planprosessene på idrettsområdet.

Revisjonen legger også til grunn at kommunen bør ha prosedyrer og rutiner for å sikre medvirkning fra det organiserte kulturlivet i relevante saker om kulturlokaler. Som vi har vist over, er det viktig at det organiserte kulturlivet blir involvert i disse sakene.

Medvirkning til vurderinger av behovet for idrettsanlegg

Hvis en kommune vil søke om statlige spillemidler til anlegg for idrett, fysisk aktivitet eller friluftsliv, stiller staten krav om at anleggene må være innarbeidet i en kommunal plan (Kulturdepartementet 2014 – kommunal planlegging for idrett og fysisk aktivitet, side 43). Nittedal kommune har en slik plan: «Kommunedelplan for fysisk aktivitet, friluftsliv og idrett 2024-2036». Planen ble vedtatt i kommunestyret 23.9.2024.

Kulturdepartementet har utarbeidet en veileder for kommunal planlegging av idrett og fysisk aktivitet (Kulturdepartementet 2014). Veilederen inneholder minstekrav og anbefalinger til kommunale planer som skal brukes til spillemiddelsøknader. Veilederen skal støtte kommunene i å utvikle planer som både ivaretar lokale behov og oppfyller nasjonale krav ved søknad om spillemidler. Når revisjonen benytter veilederen som grunnlag for revisjonskriterier, kan vi vurdere kommunens planarbeid opp mot en anerkjent standard i sektoren.

Et av Kulturdepartements minstekrav i veileder for kommunal planlegging av idrett og fysisk aktivitet, er at de kommunale planene skal inneholde en vurdering av langsiktige og kortsiktige behov for anlegg og aktivitet (side 44). Veilederens kapittel 6 inneholder flere anbefalinger, som viser at Kulturdepartementet anbefaler en analyse som danner et godt beslutningsgrunnlag. Overordnet er det sentralt at planen vurderer det virkelige behovet for videre utbygging, i samsvar med aktivitetene som drives i kommunen, og som vil bli etterspurt i årene fremover (side 49).

At det skal foretas en analyse av behovet for anlegg, fremkommer også av planprogrammet for kommunedelplan for idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv 2023 – 2035. Planprogrammet ble fastsatt etter vedtak i formannskapet 10.10.2022 (sak 51/22). Der står det delkapittel 3.2.1 Idrett:

Utfordringer:

Antall idrettsanlegg og tilgjengelige arealer er ikke tilstrekkelig for dagens og fremtidens ønsker og behov.

Utredningsbehov:

Ambisjonsnivå;

Hvilke typer anlegg skal vi ha (lokalanlegg, kommunale anlegg, regionale anlegg)?

Ambisjonsnivå;

Hvor mange anlegg og hvor skal de ligge;

Ambisjonsnivå;

Hva er det ideelle idrettsanlegg/område i Nittedal (sambruk, synergieffekter)? Definere arealbehov for forskjellige typer anlegg.

Ambisjonsnivå;

Hva skal prioriteres mest i fremtiden; rehabilitering eller nye anlegg for idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv?

For at kartleggingen og analysen av idrettsanlegg i delplanen blir god nok, er det helt sentralt at det er tilstrekkelig medvirkning fra relevante aktører.

Ifølge Kulturdepartementets veileder for kommunal planlegging for idrett og fysisk aktivitet (2014) er medvirkning i plan- og beslutningsprosesser et grunnleggende demokratisk prinsipp som skal sikres for alle berørte interesser og myndigheter. En god plan er avhengig av at aktuelle målgrupper blir

trukket så mye som mulig med i planprosessen. Det er viktig å legge opp til at hovedtyngden av medvirkningsprosessen skjer tidlig i planprosessen, da mulighetene for konstruktive innspill er størst.

I planprogrammet for kommunedelplan for fysisk aktivitet, friluftsliv og idrett, fastsatt i kommunens formannskap 10.10.2022 (sak 51/22), står det at det skal legges opp til god medvirkning i planprosessen, der interesserte og berørte parter kan komme med innspill. Det skulle blant annet legges opp til:

- Møte (workshop/dialogmøter) om hvert enkelt tema med inviterte deltakere
- At idrettsrådet deltar aktivt i planarbeidet.

Det står også i planprogrammet at Nittedal idrettsråd skulle inngå i plangruppen. I tillegg skulle det nedsettes en ekstern ressursgruppe bestående av: «Lag og foreninger (idrett og friluftsliv), BUK, FAU, Eldrerådet, Kommunalt råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne, Ungdomsrådet. Listen er ikke uttømmende.»

Da formannskapet noen måneder tidligere, i sitt møte 9.5.22 (sak 20/22), la ut forslag til planprogram til offentlig ettersyn planen, vedtok de at det skulle legges til et eget punkt om at barn og unges kommunestyre (BUK) og ungdomsrådet gjennom sine møter skulle delta aktivt i planarbeidet. Revisjonen kan ikke se at dette punktet var lagt til i planprogrammet da det ble vedtatt av formannskapet 10.10.2022 (sak 51/22). Revisjonen legger likevel til grunn at BUK og ungdomsrådet skulle delta aktivt i planarbeidet gjennom sine møter, basert på vedtaket i formannskapet 9.5.2022.

Basert på dette, vurderer revisjonen at kommunen bør ha lagt til rette for medvirkningsprosesser og involvering av aktører som beskrevet planprogrammet.

Medvirkning til vurderinger av behov for kulturlokaler

Lov om offentlige myndigheters ansvar for kulturvirksomhet (kulturlova) gir kommunene et ansvar for å fremme og legge til rette for et bredt spekter av kulturvirksomhet lokalt (§ 4):

Fylkeskommunen og kommunen skal syta for økonomiske, organisatoriske, informerende og andre relevante verkemiddel og tiltak som fremjar og legg til rette for eit breitt spekter av kulturverksemd regionalt og lokalt.

Fylkeskommunen og kommunen skal ha ei skriftleg oversikt over status og utviklingsbehov på kulturfeltet og fastsetja overordna mål og strategiar for dette feltet i arbeidet med planar etter plan- og bygningslova kapittel 8 og 11. Måla og strategiane bør vera eigna til å møta dei utfordringane som går fram i den skriftlege oversikta.

Kulturalliansen, som er en sammenslutning for frivillige kulturorganisasjoner, peker på at tilgang til egnede lokaler er den viktigste enkeltfaktoren for å sikre et levende kulturliv over hele landet (Kulturalliansen 2025).

I regjeringens Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging 2023-2027 pekes det på viktigheten av at det i planleggingen avsettes tilstrekkelige arealer for kulturutøvelse, idrett og øvrig frivillighet (side 16). Det vises til at både profesjonelt og frivillig kulturliv har behov for egnede lokaler til kulturaktivitet.

Etter revisjonens vurdering er det klart at kommunen, når den skal legge til rette for lokalt kulturliv, bør involvere det organiserte kulturlivet i politiske saker som handler om kulturlokaler. Det følger av kravet i kulturlova om at kommunen skal legge til rette for lokal kulturvirksomhet. Videre er medvirkning som nevnt vektlagt i samfunnsdelen i Nittedals kommuneplan, og hvis en sak om kulturlokaler skal være forsvarlig utredet (jf. §13-1 i kommuneloven nevnt over), så bør det organiserte kulturlivet har blitt involvert.

Oppfølging av vedtatte planer - idrett

Nittedal kommunes kommuneplan er det overordnede styringsdokumentet for kommunen. Samfunnsdelen ble vedtatt av kommunestyret 30.1.2023 (sak 1). Den viser hvordan Nittedal kommune skal legge til rette for samfunnsutvikling og utvikling av tjenestene (side 4).

I henhold til plan- og bygningslovens §11-3 skal kommuneplanens samfunnsdel legges til grunn for kommunens egen virksomhet.

Nittedal kommunes samfunnsdel inneholder en målstruktur på tre nivåer, fra et overordnet målbilde, via satsingsområder til samfunnsmål med delmål (side 24). Ifølge planen vil konkretisering og implementering på sektornivå komme til uttrykk i temaplaner og virksomhetsplaner (side 5). Nittedal kommunes kommunedelplanen for fysisk aktivitet, friluftsliv og idrett 2024-2036 er en slik temaplan, og målsetningene i samfunnsdelen skal dermed konkretiseres og følges opp i denne planen.

Da formannskapet i Nittedal kommune fikk forslaget til ny kommunedelplan for fysisk aktivitet, friluftsliv og idrett 2024-2036 til behandling 15.05.23 (sak 27/23), vedtok formannskapet blant annet:

(..) Når saken legges fram på nytt skal relevante forhold fra kommuneplanens samfunnsdel 2022-2035 innarbeides. (...)

Revisjonen legger til grunn at kommunen bør ha fulgt opp relevante målsetninger fra kommuneplanens samfunnsdel i kommunedelplan for fysisk aktivitet, friluftsliv og idrett 2024-2036.

Oppfølging av vedtatte planer - kultur

At kommunedirektøren skal følge opp politiske vedtak i kommunen, står i kommuneloven §13-1:

Kommunedirektøren skal påse at vedtak som treffes av folkevalgte organer, blir iverksatt uten ugrunnet opphold. Hvis kommunedirektøren blir oppmerksom på faktiske eller rettslige forhold som har sentral betydning for iverksettingen av vedtaket, skal han eller hun gjøre det folkevalgte organet oppmerksom på dette på en egnet måte.

Kommunestyret i Nittedal vedtok 3.2.25 (sak 3/25) å bevilge et tilskudd på 500 000 kroner til å utføre tiltak i gymsalen på Slattum skole og ev. i rådhuskantina for å få flere og bedre øvingslokaler til kulturlivet.

Revisjonen legger til grunn at kommunen bør ha fulgt opp dette vedtaket.

På bakgrunn av utledningene over, legges følgende revisjonskriterier til grunn for problemstilling 1:

Problemstilling	Krav og forventninger til kommunen
1. Hvordan er behovet for lokaler og anlegg ivare tatt i kommunens planlegging?	Idrettsanlegg og kulturlokaler Kommunen bør ha: → Prosedyrer/rutiner for å sikre medvirkning i relevante saker. Idrettsanlegg Kommunen bør i arbeidet med kommunedelplan for fysisk aktivitet, friluftsliv og idrett ha: → Lagt til rette for medvirkningsprosesser og involvert aktører som beskrevet planprogrammet. → Fulgt opp relevante målsetninger fra kommuneplanens samfunnsdel Kulturlokaler Kommunen bør: → Legge til rette for medvirkning fra det organiserte kulturlivet i saker som berører kulturlivet. → Ha fulgt opp vedtaket den 3.2.25 om øvingslokaler til kulturlivet.

Problemstilling 2: Tilgang til lokaler og idrettsanlegg

Når kommunen tildeler treningstider og tider til utøvelse av kultur, bør den følge normene for god forvaltningsskikk. Normene er uskrevne, og kommer i tillegg til de lovfestede reglene for forvaltningens virksomhet. De er basert på de grunnleggende etiske verdiene som forvaltningen må ivareta for å oppfylle sin rolle og ha tillit hos befolkningen. Dette er verdier som saklighet, forutsigbarhet, habilitet, likebehandling, etterprøvnbarhet, upartiskhet, tilgjengelighet, åpenhet, effektivitet og hensynsfullhet (Sivilombudet 2021)

Tildeling av treningstider eller kulturlokaler når det er knapphet på disse, er en offentlig myndighetsutøvelse, ifølge Sivilombudets sak 12.6.2023 (2022/4668):

(...) Der tilgangen og kapasiteten til idrettsanlegg fører til at tildeling av treningstid eller annen eksklusiv rett til bruk, i realiteten også er fordeling av et offentlig knapphetsgode, vil det etter ombudets syn måtte anses som utøvelse av offentlig av myndighet.

(...) Når ishallen og bruken av denne er finansiert av det offentlige, bruken skjer uten motytelse fra den private og treningstid er et knapphetsgode, mener ombudet at det er vanskelig å se hensyn som tilsier at tildeling av treningstid bør sees annerledes enn fordeling av pengeytelser i ulike typer tilskuddsordninger. (...)

Videre følger det av kommunelovens §25-1 at kommunen skal ha internkontroll med administrasjonens virksomhet, for å sikre at lover og forskrifter følges. Kommunedirektøren skal ha nødvendige rutiner og prosedyrer.

Etter revisjonens syn innebærer god forvaltningsskikk og kommunelovens §25-1, at kommunen bør informere brukergrupper om aktuelle lokaler og anlegg, slik at de er kjent med mulighetene. Brukergruppene er først og fremst det organiserte kultur- og idrettslivet i kommunen, som er representert i kommunens kulturråd og idrettsråd. Videre bør kommunen ha rutiner for tildeling av bruken av lokalene og anleggene, og rutinene bør følges, i henhold til kommunelovens §25-1.

Til slutt bør kommunen sørge for å sikre en effektiv tildeling av lokalene og anleggene. Det følger blant annet av at kommunelovens formålsparagraf:

Loven skal legge til rette for at kommuner og fylkeskommuner kan yte tjenester og drive samfunnsutvikling til beste for innbyggerne. Loven skal også legge til rette for kommunenes og fylkeskommunenes utøvelse av offentlig myndighet. Videre skal loven bidra til at kommuner og fylkeskommuner er effektive, tillitsskapende og bærekraftige.

Hvis kommunen ikke sikrer en mest mulig effektiv bruk av lokalene og anleggene, så ytes ikke tjenestene til det beste for innbyggerne, og det er ikke effektivt.

Med *effektiv* tildeling, mener vi at lokalene og anleggene tildeles slik at de ikke står tomme samtidig som det er behov for disse. Et eksempel kan være at kommunen har tildelt mer tid til et lag enn det har behov for, samtidig som andre har behov.

Følgende revisjonskriterier legges til grunn for problemstilling 2

Problemstilling	Krav og forventninger til kommunen
2. I hvilken grad har lokalt kultur- og idrettsliv tilgang til egnede lokaler og anlegg?	Kommunen bør: → Informere aktuelle brukergrupper om aktuelle lokaler og anlegg. → Ha rutiner for tildeling av lokaler og anlegg. → Fordele lokaler og anlegg i henhold til rutinene. → Tildele lokalene og anleggene på en måte som legger til rette for effektiv bruk.

